

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2010 අගෝස්තු

කළුවිප් පොතුත් තරාතරප් පත්තිර(ශයර් තර)ප පර්ත්සේ, 2010 ඉකස්ස්
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2010

රසායන විද්‍යාව	I
ඩීර්ණයන වියායාව	I
Chemistry	I

පැය දෙකකි
ඩීර්ණ මණිත්තියාලම
Two hours

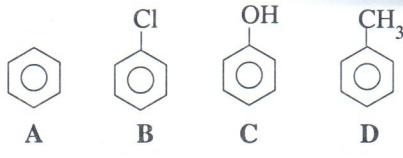
සැලකිය කුතුයි:

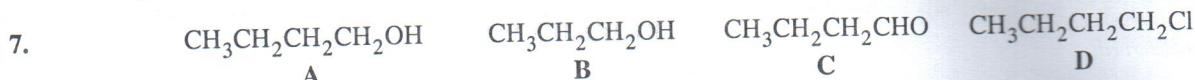
- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 9 කින් යුතු වේ. (ආචාරිතිය වගුවක් 10 වන පිටුවේ සපයා ඇත.)
- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * ගෙවෘත යන්න හාවිනයට ඉඩ දෙන නොලැබේ.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත සේවානයේ ඕනෑම විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙකු උපදෙස් ද සැලකිලිමත් ව කියවන්න.
- * 1 සිට 60 නොක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුවලින් කිවරදී හෝ ඉකාමන් ගෙවෙන හෝ පිළිතුර නොරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කිරියක් (X) යොදා දැක්වන්න.

$$\text{සාර්ථක වායු නියතය, } R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$

$$\text{ඇවිගාචිරෝ නියතය, } N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$$

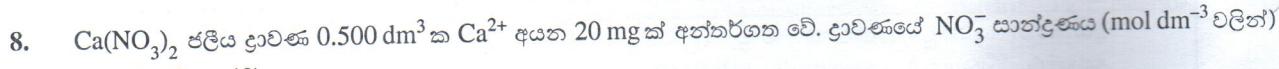
1. නාමර උෂ්ණවියේදී සහ වායුගේල පිවිතයේදී හොතික අවස්ථා තුනෙහිම (සහ, ද්‍රව සහ වායු) පවතින මූලධාරා ඇඟිලු, ආචාරිතිය වගුවේ ආචාරිතිය වනුයේ,
 (1) 2 සහ 4 ය. (2) 3 සහ 4 ය. (3) 3 සහ 6 ය. (4) 4 සහ 5 ය. (5) 4 සහ 6 ය.
2. X සයෝගයේ IUPAC නාමය වනුයේ,
 (1) 1,2-dimethylpent-3-enoic acid
 (2) 3-methylhex-4-en-2-oic acid
 (3) 4,5-dimethyl-2-hexenoic acid
 (4) 2,3-dimethyl-4-hexenoic acid
 (5) 4-methyl-2-hexenoic acid
3. එක්තර ලවණයක් ජලයේ දියවී වර්ණවත් දාවිණයක් ලබා දෙයි. මෙම දාවිණයට තුළක NaOH එක්කළ විට ලා කොල පැහැති අවස්ථාවක් ලැබේ. මෙම අවස්ථාව NH₄OH එක්කළ විට, එය දියවී නිල පැහැති දාවිණයක් ලබා දේ. එම විණයෙහි අන්තර්ගත කුටායනය වනුයේ,
 (1) Co²⁺ (2) Ni²⁺ (3) Fe²⁺ (4) Fe³⁺ (5) Cr³⁺
4. හයිඩිරෝකාබනයක 100 cm³ක්, මක්සිජන් 600 cm³ක සම්පූර්ණයෙන් දහනය කළ විට, කාබන්බයොක්සයිඩ් 300 cm³ක් සහ ජලවාෂ්ප 400 cm³ක් සැදුවේ. දහනයෙන් පසුව ප්‍රතික්‍රියා නොකර ඉතිරි වූ මක්සිජන් ප්‍රමාණය 100 cm³ක් විය. සියලුම පරිමා එකම උෂ්ණවියේදී සහ පිවිතයේදී මතින ලදී. හයිඩිරෝකාබනයේ සුනුය වනුයේ,
 (1) C₂H₄ (2) C₂H₆ (3) C₃H₆ (4) C₃H₈ (5) C₄H₈
5. SO₃²⁻-අයනයේ භැඩාය නියත වියෙන්ම වෙනස් භැඩායක් දක්වන අණුව හෝ අයනය, පහත දක්වෙන ඒවා අනුරෙන් හඳුනාගන්න.
 (1) ClO₃⁻ (2) PCl₃ (3) SOCl₂ (4) H₃O⁺ (5) NO₃⁻
6. දී ඇති A, B, C සහ D යන සංයෝග ඉලෙක්ට්‍රොලික ආදේශ ප්‍රතික්‍රියාවලට සහභාගිවීමේදී, ප්‍රතික්‍රියා කරන සීසුනාව වැඩිවිමේ අනුපිළිවෙළ වන්නේ,
 (1) A < B < C < D
 (2) B < D < A < C
 (3) B < A < C < D
 (4) B < A < D < C
 (5) D < B < A < C

ඉහත සංයෝගවල ජලයේ දාච්‍යාව වැඩිවිමේ අනුපිළිවෙළ වනුයේ,

- (1) C < D < A < B (2) D < C < A < B (3) D < C < B < A
 (4) C < D < B < A (5) A < D < C < B

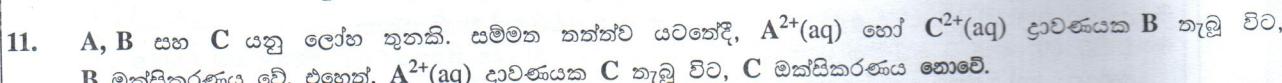
- වනුයේ, ($\text{Ca} = 40$)
 (1) 5.0×10^{-4} (2) 1.0×10^{-3} (3) 2.0×10^{-3} (4) 4.0×10^{-3} (5) 1.0×10^{-2}

- (1) O_3 (2) NH_3 (3) NO_2^+ (4) AlCl_3 (5) ICl_4^-

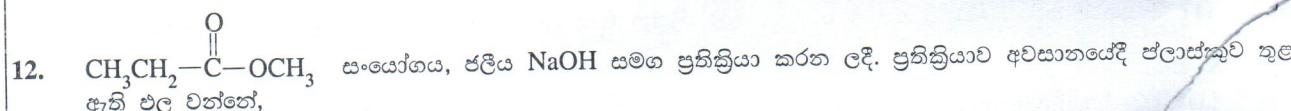
- (1) $\text{He} < \text{Ne} < \text{N}_2 < \text{CO}_2 < \text{SO}_2$ (2) $\text{He} < \text{Ne} < \text{CO}_2 < \text{N}_2 < \text{SO}_2$
 (3) $\text{He} < \text{Ne} < \text{SO}_2 < \text{CO}_2$ (4) $\text{Ne} < \text{He} < \text{N}_2 < \text{CO}_2 < \text{SO}_2$
 (5) $\text{Ne} < \text{He} < \text{CO}_2 < \text{SO}_2 < \text{N}_2$

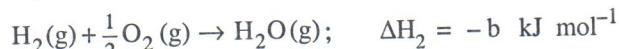
$$\text{E}^\ominus (\text{Pb}^{2+}/\text{Pb}) = -0.13 \text{ V}; \quad \text{E}^\ominus (\text{Zn}^{2+}/\text{Zn}) = -0.76 \text{ V}; \quad \text{E}^\ominus (\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) = +0.34 \text{ V}$$

ඉහත දී ඇති සම්මත ඔකසිකරණ විභ්වවලට අනුව A, B සහ C ලෝහ පිළිවෙළින් වනුයේ,

- (1) Pb, Zn සහ Cu (2) Zn, Cu සහ Pb (3) Zn, Pb සහ Cu
 (4) Pb, Cu සහ Zn (5) Cu, Zn සහ Pb

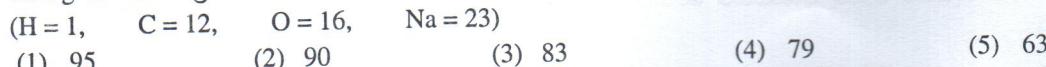

- (1) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CO}_2\text{H} + \text{CH}_3\text{OH}$ (2) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} + \text{CH}_3\text{CO}_2^-\text{Na}^+$
 (3) $\text{CH}_3\text{CO}_2^-\text{Na}^+ + \text{CH}_3\text{O}^-\text{Na}^+$ (4) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CO}_2^-\text{Na}^+ + \text{CH}_3\text{OH}$
 (5) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CO}_2\text{H} + \text{CH}_3\text{O}^-\text{Na}^+$

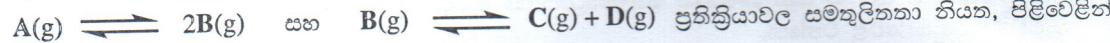

එන්තැල්පි වෙනස්වීම්වල සංඛ්‍යාත්මක අගය අඩුවිමේ අනුපිළිවෙළ වනුයේ,

- (1) c > a > b (2) b > a > c (3) c > b > a (4) b > c > a (5) a > b > c

- (1) 95 (2) 90 (3) 83 (4) 79 (5) 63

K_1 සහ K_2 වේ.

එම උෂ්ණත්වයේදී ම,

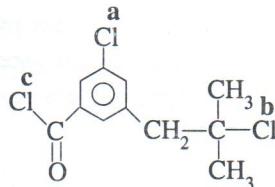

ප්‍රතික්‍රියාවේ සම්බුද්ධතා නියනය වනුයේ,

- (1) $K_1 + K_2$ (2) $K_1 K_2$ (3) $K_1 K_2^2$ (4) $2K_1 K_2$ (5) $K_1 + 2K_2$

16. පහත දැක්වෙන ඒවායින් කුමන වගන්තිය උප පරමාණුක අංශ සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය නොවන්නේ ද?
- ඉලක්වුළු, තරුගමය ලක්ෂණ සහ අංශමය ලක්ෂණ යන දෙකම පෙන්වයි.
 - පරමාණුවක ඇති ඉලක්වුළු, තාක්ෂණීය වටා ඇති, කාක්ෂික ලෙස හඳුන්වනු ලබන ත්‍රිමාන අවකාශමය ප්‍රදේශවල (3-dimensional regions of space) පැවිරි ඇත.
 - අධි ගක්ති ආ-අංශ (තිලියම් තාක්ෂණීය) මගින් රේඛියම් විවරණය (bombard) කළ අවස්ථාවේදී, තුළවුළු නෘත්‍ය අනාවරණය කරගන්නා ලදී.
 - තුළවුළු නෘත්‍ය ආයන්න වගයෙන් ප්‍රෝටෝනයේ ස්කෑන්ධයට සමාන වන, ආරෝපණයක් රහිත අංශවකි.
 - මූල දාවායක සමස්ථානිකවල ඇති ප්‍රෝටෝන සංඛ්‍යා එකිනෙකින් වෙනස් වේ.
17. 1-butyne පිළිබඳව පහත දී ඇති වගන්ති සළකන්න.
- මෙම සංයෝගයේ කාබන් පරමාණු සියලුල එකම සරල රේඛියක් මත පිහිටයි.
 - එය NaNH_2 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර H_2 මුක්ත කරයි.
 - එය බුළුම් ජලය නිර්වරණ කරයි.
 - එය Ag^+ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර රිදී කුඩාපතනක් සාදයි.
- ඉහත ඒවායින් කුමන වගන්තිය / වගන්ති සත්‍ය වේද?
- (a), (b) සහ (c) පමණි. (2) (b), (c) සහ (d) පමණි.
 - (c) සහ (d) පමණි. (4) (c) පමණි.
 - (5) (d) පමණි.
18. 25°C දී Hg_2Cl_2 හි දාවානා ගැණිනය, $1.2 \times 10^{-18} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$ කි. 25°C දී, Hg_2Cl_2 වලින් සංඛ්‍යාත්වී ඇති $0.040 \text{ mol dm}^{-3}$ ජලය NaCl දාවායක Hg_2^{2+} අයනවල සාන්දුණය, (mol dm^{-3} වලින්) වනුයේ,
- 1.1×10^{-9}
 - 7.5×10^{-15}
 - 7.5×10^{-16}
 - 3.0×10^{-17}
 - 3.6×10^{-20}
- 19.
a	b	c	O
$\text{CH}_3-\text{C}\equiv\text{C}-\text{H}$	$\text{CH}_3-\overset{\text{O}}{\underset{\parallel}{\text{C}}}-\text{H}$		
- ඉහත සංයෝග දෙකෙහි **a, b** සහ **c** ලෙස සලකුණු කර ඇති H පරමාණුවල ආමිලිකනාව වැඩිවිශේෂ අනුමිලිවල වනුයේ,
- $\text{a} < \text{b} < \text{c}$
 - $\text{b} < \text{a} < \text{c}$
 - $\text{a} < \text{c} < \text{b}$
 - $\text{c} < \text{a} < \text{b}$
 - $\text{c} < \text{b} < \text{a}$
20. ආවර්තනා විගුවේ s සහ p ගොනුවල මුලදුව්‍ය පෙන්වන රටා පිළිබඳව පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය සත්‍ය වේ ද?
- කාණ්ඩියක පහළට යන විට පරමාණුවේ විශාලන්වය අඩු වේ.
 - ආවර්තනයක් හරහා ව්‍යුහස්ථ සිටි දකුණු පසට යන විට පරමාණුවේ විශාලන්වය වැඩි වේ.
 - කාණ්ඩියක පහළට යන විට අයනික අරය අඩු වේ.
 - ආවර්තනයක් හරහා ව්‍යුහස්ථ සිටි දකුණු පසට යන විට ලෝහමය ස්වභාවය වැඩි වේ.
 - ආවර්තනයක් හරහා ව්‍යුහස්ථ සිටි දකුණු පසට යන විට මක්සිඩිච්වල සහ හයිඩිරෝසිඩ්ච්වල හාස්මික ස්වභාවය අඩු වේ.
21. NaNO_3 වලින් අපවිත වූ $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ හි 0.331 g ක තියුදියක් ජලය 100.0 cm^3 ක දිය කරන ලදී. ඉන් පසු මෙම දාවාය තුළින් අවස්ථාපණය සම්පූර්ණ වන තුරු වැඩිපූර H_2S වායුව් මුළුනය කරන ලදී. වියලා ගනු ලැබූ අවස්ථාපයේ ස්කන්ධය 0.200 g විය. තියුදියේ ප්‍රතිශත සංශ්‍යාද්ධනාව (w/w) ආයන්න වගයෙන් ($\text{N} = 14$, $\text{O} = 16$, $\text{S} = 32$, $\text{Pb} = 207$)
- 16 වේ.
 - 47 වේ.
 - 68 වේ.
 - 79 වේ.
 - 84 වේ.
22. ඒකභාස්මික දුබල අම්ල දාවායක pH අය 3.0 කි. එම දාවානය, (එම උෂ්ණන්වයේදී) 100 ගණයකින් තනුක කළ වට් pΗ අය විය හැකියේ,
- 2.0
 - 3.0
 - 4.0
 - 5.0
 - 6.0
23. වායු පිළිබඳ වාලක අණුක වාදයට අනුව පරිපූරණ වායු තියුදියක් සඳහා පහත දී ඇති කුමන වගන්තිය සත්‍ය නොවේ ද?
- තියන උෂ්ණන්වයේදී අණු සංස්විත සිදුවීමේදී අණුවල මුළු ගක්තිය වෙනස් නොවේ.
 - වර්ග මධ්‍යනා මූල ප්‍රවේශය වායු විරෝධ මත රදු පවතී.
 - වායු අණුවක මධ්‍යනා වාලක ගක්තිය, තිරපේක්ෂ උෂ්ණන්වයට අනුලෝධව සමානුපාතික වේ.
 - වායු අණුවක පරිමාව, අන්තර්ගත භාජනයේ පරිමාව සමග සන්ස්ක්‍රීත හැකි යයි සැලකේ.
 - තියන උෂ්ණන්වයේදී වායු අණුවක මධ්‍යනා වාලක ගක්තිය, පීඩනය වැඩිවිශේෂ සමග වැඩි වේ.

24. පහත දක්වන සංයෝගය සලකන්න.

මෙම සංයෝගය හයිඩිලෝකස්පිල් අයන සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමේදී, ඉහත සංයෝගයේ a, b සහ c මගින් ලකුණු කර ඇති Cl පරමාණු OH මගින් ආදේශ කිරීමේ පහසුතාවහි අනුපිළිවෙළ වනුයේ,

- (1) b > a > c (2) b > c > a (3) a > b > c (4) c > b > a (5) c > a > b

25. රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවල වාලක විද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් පහත දී ඇති ක්‍රමිත වගන්තිය සනා වේ ද?

- (1) ප්‍රතික්‍රියාවක සිසුනාව සඳහා වන උකක, ප්‍රතික්‍රියාවේ සමස්ත පෙළ මත රද පවතී.
- (2) සමස්ත තුළින රසායනික හැමිකරණය හාවිනයෙන් විනෑම ප්‍රතික්‍රියාවක සිසුනාව සඳහා ගණිතමය ප්‍රකාශනයක් ලිවිය හැකි ය.
- (3) උෂේණව්‍ය වැඩිවිමන් සමග සියලු ප්‍රතික්‍රියාවල සිසුනා වැඩි වේ.
- (4) බුනු පියවර ප්‍රතික්‍රියාවක සමස්ත සිසුනාව සියලු පියවරවල සිසුනා මත රද පවතී.
- (5) ප්‍රතික්‍රියකවල ආරම්භක සාන්දුන වෙනස්වීමේ දී ප්‍රතික්‍රියාවක සනියන ගත්තිය වෙනස් වේ.

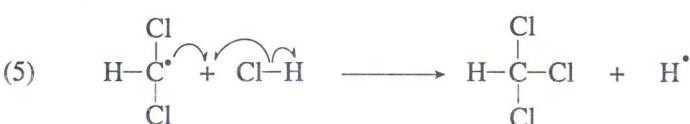
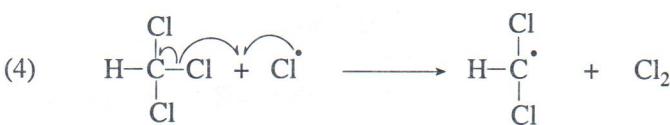
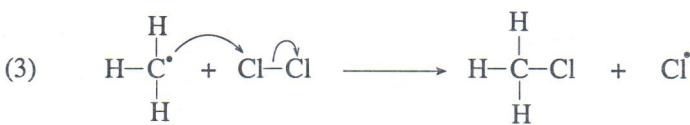
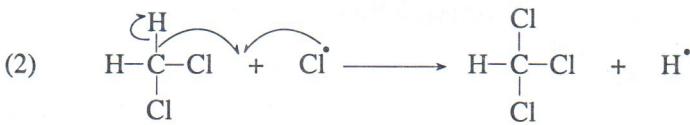
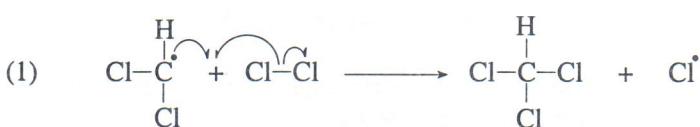
26. pentaamminehydroxocobalt (III) nitrate හි නිවැරදි රසායනික ප්‍රකාශනය වනුයේ

- (1) $[\text{Co}(\text{OH})(\text{NH}_3)_5]\text{NO}_3$
- (2) $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5(\text{OH})(\text{NO}_3)]$
- (3) $[\text{Co}(\text{OH})(\text{NH}_3)_5](\text{NO}_3)_2$
- (4) $[\text{Co}(\text{NH}_3)_5(\text{OH})_2(\text{NO}_3)]$
- (5) $[\text{Co}(\text{OH})(\text{NH}_3)_5](\text{NO}_3)_3$

27. ලිතියම් මූලද්‍රව්‍යය සම්බන්ධයෙන් සනා වන්නේ පහත දක්වන කවර ප්‍රකාශය ද?

- (1) ලිතියම්, වානයේ ද්‍රව්‍ය, Li_2O සහ LiN_3 සාදයි.
- (2) ලිතියම්, සන හයිඩිරුන් කාබනෝවයන් වන LiHCO_3 සාදයි.
- (3) I වන කාණ්ඩාවයේ අනෙකුත් මූලද්‍රව්‍යවලට වඩා ලිතියම්, ජලය සමග අඩු ක්‍රියාකෘතිකාවකින් ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
- (4) ලිතියම් කාබනෝව් තාපයට ජ්‍යෙෂ්ඨ වේ.
- (5) ලිතියම් නයිටෝට්‍රො රත් කළ විට එකම වායුව ගෙය O_2 ලබා දෙයි.

28. මිනේන්වල කෛලෝරීනිකරණ යන්ත්‍රණයේ පියවරක් නිවැරදිව නිරුපණය වන්නේ පහත සඳහන් ක්‍රමකින් ද?

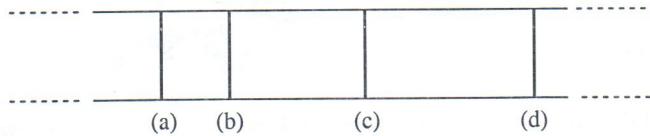

29. උෂේණව්‍ය නියතව පවතින විට ජලීය මාධ්‍යයේදී $\text{Fe}(\text{OH})_2$ හි දාව්‍යතා ගුණීතය සලකන්න. දාව්‍යතායේ pH, 8.0 සිට 9.0 නොවැනස්වා නොවැන් $\text{Fe}(\text{OH})_2$ හි දාව්‍යතාව,

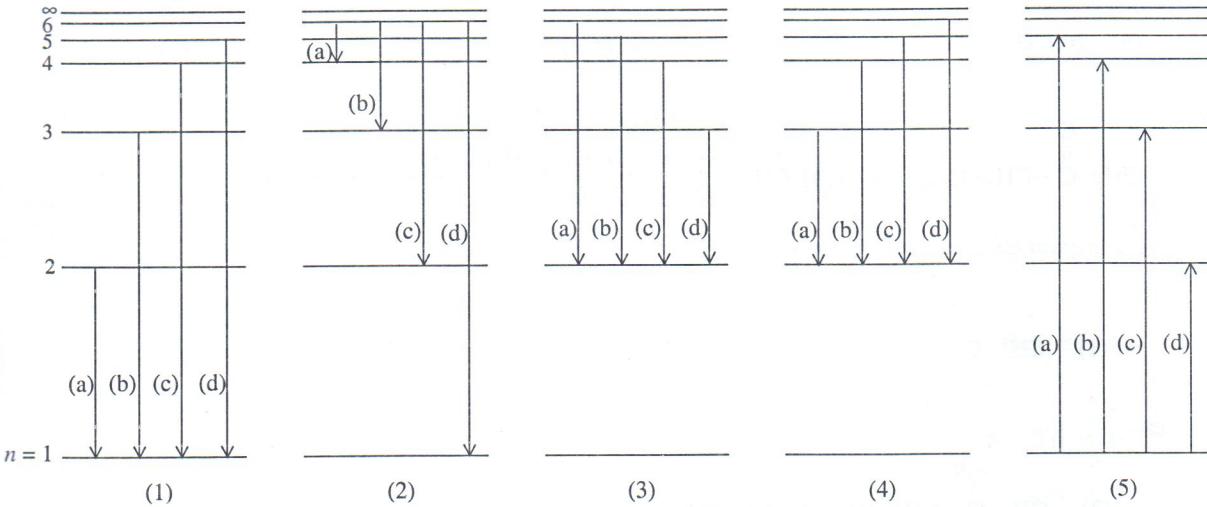
- (1) නොවැනස්වා පවතී.
- (2) 100 ගුණයකින් වැඩි වේ.
- (3) 10 ගුණයකින් අඩු වේ.
- (4) 100 ගුණයකින් අඩු වේ.
- (5) 1000 ගුණයකින් අඩු වේ.

30. පරමාණුක හයිඩ්‍රිජන්වල විශෝචන වරණාවලියේ කොටසක් පහත දැක්වේ.

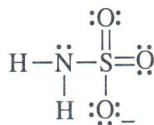
λ වැඩිවීම →

(a), (b), (c) සහ (d) ලෙස ලේඛ්‍ය කර ඇති රේඛාවලට අනුරූප ඉලක්කානික සංක්‍රමණ දැක්වෙන්නේ පහත දැක්වෙන කුමන රුපයෙන් ද?

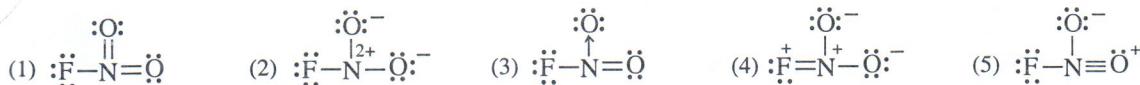

31. පහත දැක්වෙන අයනයේ නයිටිජන් හා සල්ගර් පරමාණුවල ඔක්සිකරණ අංක පිළිවෙළින්

(1) -3 සහ +2 වේ. (2) -3 සහ +6 වේ. (3) -3 සහ +4 වේ. (4) +1 සහ +4 වේ. (5) +3 සහ +6 වේ.

32. NO_2F හි තිබුරදී වුළුහ සූත්‍රය වනුයේ,

33. H_2O_2 හි ජලය දාවණයකින් 1.0 dm^3 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම විසටනය වන පරිදි රත් කරන ලදී. එම්ට පිට වූ ඔක්සිජන් පරිමාව, ස.උ.ජි. දී 8.0 dm^3 ක් වය. H_2O_2 දාවණයේ සාන්දුණය (mol dm^{-3} වලින්) වනුයේ,

$(\text{O}_2 \text{ මුළයක් ස.උ.ජි. දී ගන්නා පරිමාව} = 22.4 \text{ dm}^3)$

(1) 0.31 (2) 0.35 (3) 0.62 (4) 0.71 (5) 3.2

34. A හා B යන වාෂපයිලි දාවක දෙක පරිපූර්ණ දාවන සාදීම්න් සියලු අනුපාතවලින් මිශ්‍ර වේ. දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී, A හා B සංඛ්‍යා දාවකවල වාෂප පිළිවෙළින් P_A° හා P_B° වේ. එම උෂ්ණත්වයේදී ම දාවණයක A හා B හි මුළුලාභ පිළිවෙළින් X_A හා X_B වන අතර, දාවණය සමඟ සම්බුද්ධිත වාෂප කළාපයේ, A හා B හි ආංකික පිළිවෙළින් P_A හා P_B වේ. මෙම පදනම්තිය සඳහා පහත දී ඇති කුමන ගණනමය ප්‍රකාශනය සන්න වේ ද?

$$(1) \frac{P_A^\circ - P_A}{P_B^\circ} = X_B \quad (2) \frac{P_B^\circ - P_B}{P_B^\circ} = X_A \quad (3) \frac{P_A^\circ - P_A}{P_A} = X_B$$

$$(4) \frac{P_A^\circ - P_A}{P_A} = X_A \quad (5) \frac{P_B^\circ - P_B}{P_B^\circ} = 1 - X_A$$

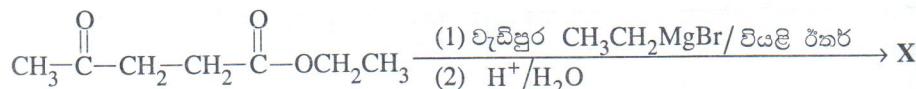
35. එක් වර්ගයක ඇනායනයක් පමණක් අධිංග ලවණ්‍යක් තතුක HCl සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට, අවරුණ වායුවක් ලබාදේ. මෙම වායුව ආම්ලිකහන KMnO_4 හි ගිල්වන ලද පෙරහන් කඩුසි කැබුල්ලක් නිරවරණ කරයි. පහත දක්වා ඇති එවායින් තුමන් ඇනායනය විය නොහැකි ද?

- (1) SO_3^{2-} (2) SO_4^{2-} (3) HSO_3^- (4) S^{2-} (5) $\text{S}_2\text{O}_3^{2-}$

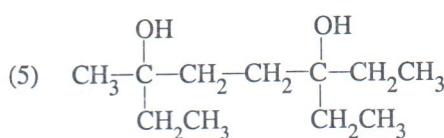
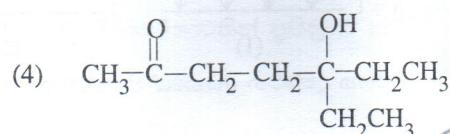
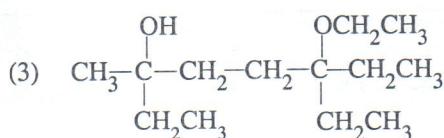
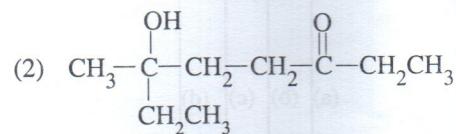
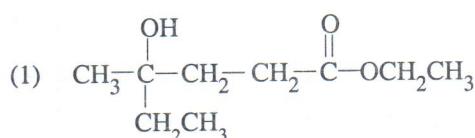
36. මි. ජලය සාම්පූලයක Ca^{2+} , NO_3^- , HCO_3^- සහ Cl^- අයන ඇති බව සොයාගන්නා ලදී. ජලය සාම්පූලයෙන් 25.0 cm^3 ක් කොටසක්, දුරකථන ලෙස මිනින්ද මලෙන්න් යොදා ගනිමින් $0.010 \text{ mol dm}^{-3} \text{ H}_2\text{SO}_4$ සමග අනුමාපනය කරන ලදී. බියුරෝවූ පායානය 5.00 cm^3 වන විට දාවනයේ වරණය කහ පැහැයේ සිට රෝස් පැහැයට වෙනස් විය. මි. ජලයේ තාවකාලික කිහින්වය, $\text{CaCO}_3 (\text{mg dm}^{-3})$ ලෙස ප්‍රකාශ කළ විට, ($\text{Ca} = 40$, $\text{O} = 16$, $\text{C} = 12$)

- (1) 200 කි. (2) 100 කි. (3) 75 කි. (4) 50 කි. (5) 25 කි.

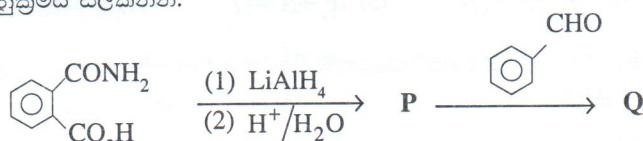
37.

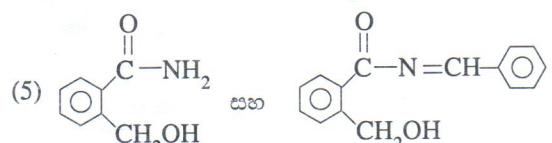
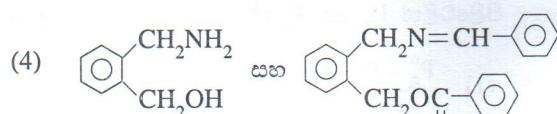
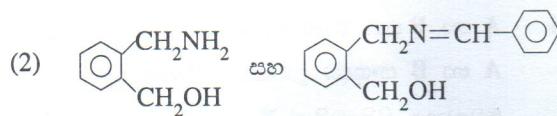
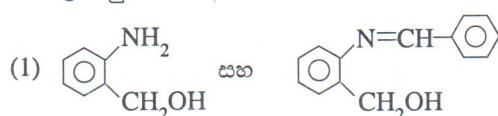
ඉහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියාවේ X හි ව්‍යුහය වන්නේ.

38. පහත දක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා අනුමාපනය සලකන්න.

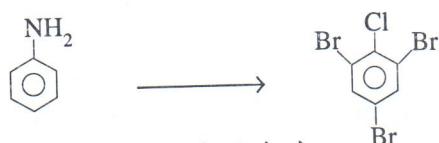

P සහ Q යනු පිළිවෙළින්

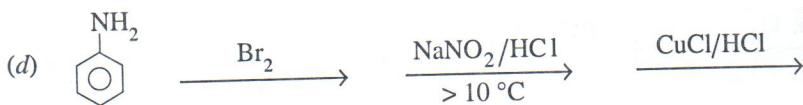
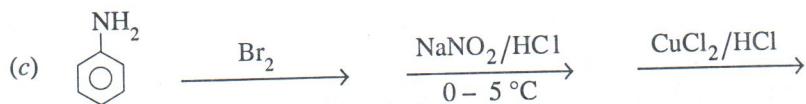
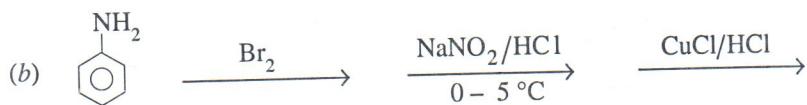
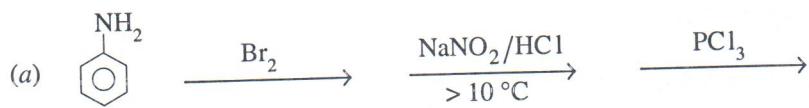

- අංක 39 සහ 40 ප්‍රශ්න පහත දී ඇති පරික්ෂණය මත පදනම් වේ.
- S දුච්චලා, වෙනස් සාන්දුණුවලින් යුත් ජලිය දාවන ග්‍රේන්ඩ්‍යක් පිළියෙල කරන ලදී. මේ එක් එක් දාවනය ක්ලෝරෝපාර්මි සමග හොඳින් සොලවා සම්බුද්ධිත අවස්ථාවට එමත ඉඩහරින ලදී. N දුච්චලා ජලයේදී වඩා ක්ලෝරෝපාර්මි දුච්චලා වන අතර එය ජලයේදී හෝ ක්ලෝරෝපාර්මිවලදී හෝ කිසිම රසායනික ප්‍රතික්ෂියාවකට හාජනය නොවේ.
39. කළාප දෙක අතර S හි ව්‍යාප්තිය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉහත එක් එක් පමණුලින අවස්ථාව හා සම්බන්ධ කාබනික කළාපයේ S හි සාන්දුණුය (Y - අක්ෂය), ජලිය කළාපයේ S හි සාන්දුණුය (X - අක්ෂය) ඉදිරියෙන් ප්‍රස්ථාර ගත කරන ලදී.
- මෙම ප්‍රස්ථාරය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය සත්‍ය වේ දී?
- (1) ප්‍රස්ථාරය සරල රේඛාවක් නොවේ.
 - (2) ප්‍රස්ථාරයේ අනුනුමණය, උෂ්ණත්වය මත R ද පවතී.
 - (3) ජලිය කළාපයේ S හි සාන්දුණු වැඩිවිමත් සමග ප්‍රස්ථාරයේ අනුනුමණය වැඩි වේ.
 - (4) ජලිය ප්‍රතිචාරයෙහි පරිමාව අඩුවීමත් සමග ප්‍රස්ථාරයේ අනුනුමණය අඩු වේ.
 - (5) ප්‍රස්ථාරය මූල ලක්ෂණය හරහා නොයයි.
40. කළාප දෙක අතරහි S හි ව්‍යාප්තිය P වන අතර $P > 1$ වේ. ඉහත ඕනෑම සම්බුද්ධිතතාවක් සඳහා හාවත් කළ ජලිය සහ ක්ලෝරෝපාර්මි කළාපවල පරිමා පිළිවෙළින් V_{aq} සහ V_{or} ද, ආරම්භයේදී (සම්බුද්ධිතතාවට පෙර) ජලිය කළාපයෙහි සහ සම්බුද්ධිතතාවට පත්වූ පසු ජලිය කළාපයෙහි ඉතිරිව තිබූ S හි ස්කන්ධ පිළිවෙළින් m සහ x ද වේ. පහත කුමන ප්‍රකාශය, x නිවැරදිව තිරුප්තිය කරයි දී?
- (1) $\frac{mPV_{or}}{PV_{or} + V_{aq}}$
 - (2) $\frac{mV_{aq}}{PV_{or} + V_{aq}}$
 - (3) $\frac{PV_{or} + V_{aq}}{mV_{aq}}$
 - (4) $\frac{V_{aq}}{PV_{or} + V_{aq}}$
 - (5) $\frac{mV_{or}}{PV_{or} + V_{aq}}$
- අංක 41 සිට 50 නොක් ප්‍රශ්නවලට උපදෙස් :
- අංක 41 සිට 50 නොක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති (a), (b), (c) සහ (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අනුරෙන් එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදි ය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය/ප්‍රතිචාර කවරේ දයි තෝරා ගන්න.
- (a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මත ද
 - (b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මත ද
 - (c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මත ද
 - (d) සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මත ද
- වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් (5) මත ද උත්තර පත්‍රයෙහි දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි ලක්ෂණ කරන්න.
- ඉහත උපදෙස් සම්පූර්ණවය
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a) සහ (b)
පමණක්
නිවැරදියි	(b) සහ (c)
පමණක්
නිවැරදියි	(c) සහ (d)
පමණක්
නිවැරදියි	(d) සහ (a)
පමණක්
නිවැරදියි	වෙනත් ප්‍රතිචාර
සංඛ්‍යාවක් හෝ
සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදියි
41. උත්ප්‍රේරකයක් සම්බන්ධයෙන් පහත දී ඇති කුමන වගන්තිය/වගන්ති වලංගු වේ දී?
- (a) එය රසායනික ප්‍රතික්ෂියාවක එන්තුල්පිය වෙනස් කරයි.
 - (b) එය රසායනික ප්‍රතික්ෂියාවක සන්නියන ගන්තිය අඩු කරයි.
 - (c) එය රසායනික ප්‍රතික්ෂියාවකදී ක්ෂේර නොවේ.
 - (d) එය සම්බුද්ධිතතාවේ ඇති රසායනික ප්‍රතික්ෂියාවක ඉදිරි සහ පසු ප්‍රතික්ෂියා දෙකෙහිම සිසුනා එකම සාධකයකින් වැඩි කරයි.
42. මූලදුච්චලා විද්‍යුත් සංණාව සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ දී?
- (a) පරමාණුවක් තමා වෙනත ඉලෙක්ට්‍රොන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ නැඩුරුතාව, විද්‍යුත් සංණාව ලෙස අරථ දක්වේ.
 - (b) කාණ්ඩාවක් තුළ ඇති මූලදුච්චලා විද්‍යුත් සංණාව අගය කාණ්ඩාවේ පහළට ගෙන් කරන විට වැඩි වේ.
 - (c) ඉලෙක්ට්‍රොන් පිරෙන්නට ආසන්නවූ බාහිරම ක්වවය සහිත පරමාණුවල විද්‍යුත් සංණාව ඉලෙක්ට්‍රොන් පිරී ඇති බාහිරම ක්වවය සහිත පරමාණුවලට වඩා යාමාන්‍යයෙන් වැඩි ය.
 - (d) සහස්‍ය බන්ධනයක අයනික ලක්ෂණය, එම බන්ධනය සාදන පරමාණු දෙකෙහි විද්‍යුත් සංණාව අතර වෙනස වැඩි වන විට වැඩි වේ.
43. බහුඅවයවක සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ දී?
- (a) පිනෙල් උප්මූල්ඩ්ඩිඩ් යනු තාපස්ථාපන (thermosetting) බහුඅවයවකයකි.
 - (b) $\text{CH}_2=\text{CH}_2$ ආකලන බහුඅවයවේකරණයට ලක්වී පොලිඩ්ලිඩ් (පොලිතින්) යූද්.
 - (c) ස්වාහාවික රෙරවල සූම ප්‍රතරාවර්තන ඒකකයකම කාබන්-කාබන් ද්වීන්ව බන්ධන දෙකක් ඇත.
 - (d) පොලිස්ටිඩ්, බුරුම් ජලය තිරවරණ කරයි.

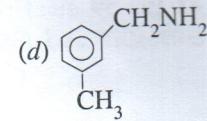
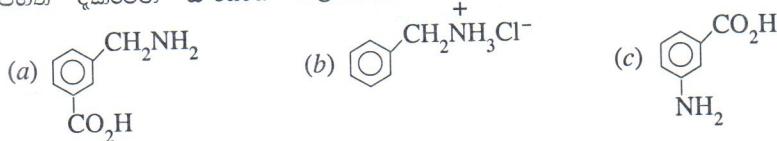
44.

ඉහත දී ඇති පරිවර්තනය කළ හැකි ආකාරය වන්නේ

45. පහත දුක්වන සංයෝග සලකන්න.

පහත දී ඇති නිරික්ෂණ සියල්ලම දක්වනු ලබන සංයෝග මොනවා ද?

(i) Na_2CO_3 දාවණයක් සමග CO_2 පිට කරයි.

(ii) NaNO_2 සහ තනුක HCl සමග $25 \text{ }^{\circ}\text{C}$ දී වායුවක් පිටකරයි.

(iii) ඉහත (ii) හි ලැබෙන දාවණය $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ ස්වේච්ඡයක් සමග උණුසුම් කළ විට කොළ පැහැති දාවණයක් සිදේ.

46. භූගත යකඩ නළ මාරුගයක විඛාදනය, \mathbf{M} ලෝහයක් නළ මාරුගයට පැස්සීම මගින් වළක්වා ගත හැකිය. විඛාදනය වැළැක්වීමේ මෙම ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් පහත දී ඇති කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ ද?

(a) \mathbf{M} ලෝහය Mg විය හැකි ය.

(b) \mathbf{M} ලෝහය ඔක්සිජිනයට හාරුනය වේ.

(c) \mathbf{M} ලෝහය Cu විය හැකි ය.

(d) නළ මාරුගයේ පැහැදිලිය මත ඇතොත්තිය ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවිය හැකි ය.

47. 300 K දී, දැඩි, සංව්‍යන හාරුනයක් තුළ He සහ Ne වායුවල සමාන ස්කන්ධ ඇත. මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් පහත දී ඇති කුමන වගන්තිය/වගන්ති සත්‍ය වේ ද? ($\text{He} = 4$, $\text{Ne} = 20$)

$$(a) \frac{\text{He මුළු සංඛ්‍යාව}}{\text{Ne මුළු සංඛ්‍යාව}} = 5$$

(b) වායු දෙකෙහි අංශීක පිවිත ස්කන්ධ වේ.

$$(c) \frac{\text{He හි සනන්වය}}{\text{Ne හි සනන්වය}} = \frac{\text{He හි පරමාණුක ස්කන්ධය}}{\text{Ne හි පරමාණුක ස්කන්ධය}}$$

$$(d) \frac{\text{He පරමාණුවක මධ්‍යනා වාලක ගක්කිය}}{\text{Ne පරමාණුවක මධ්‍යනා වාලක ගක්කිය}} = \frac{\text{He හි පරමාණුක ස්කන්ධය}}{\text{Ne හි පරමාණුක ස්කන්ධය}}$$

48. පුමාල ආසවනය මගින් වාෂපයිලි තෝරු තිස්සාරණයට අදාළ ව තිවුරුදී වන්නේ පහත දුක්වන කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ ද?

(a) වාෂපයිලි තෝරුවලට, ජලය සමග සම්බුද්ධාරණයෙන්ම මිශ්‍ර විය යුතු ය.

(b) වාෂපයිලි තෝරුවලට, ජලයට වඩා අඩු තාපා-කයක් තිබිය යුතු ය.

(c) වාෂපයිලි තෝරු, ජලය සමග මිශ්‍ර තොටිය යුතු ය.

(d) මිශ්‍රණය වායුගැලීය පිවිතය යවත් $100 \text{ }^{\circ}\text{C}$ ට අඩු උණුසුම්වයක් තැබයි.

49. $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ සම්බන්ධයෙන් පහත දක්වෙන කවර ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ ද?
- එය පරිමාමික වියල්පණයේදී ප්‍රාථමික සම්මතයක් (primary standard) ලෙස යොදා ගැනී.
 - වාතයට නිරාවරණව ඇති විට $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ ස්ථාවක දූෂිත වරණයට හැරේ.
 - එය $\text{K}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]$ සමග තිල් පැහැති අවක්ෂේපයක් සාදයි.
 - එහි ජලිය දාවණය KI සමග ප්‍රතික්‍රියා කර අයඩින් සාදයි.
50. පරමාණුක ව්‍යුහය නිර්ණය කිරීමේ විසරගන නළ පරික්ෂණවලදී අනාවරණය කරගනු ලැබූ දත්ත කිරණ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කවර ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ ද?
- එවා කුතෝව්බි කිරණ සමග යොයා ගනු ලබන අතර, සිදුරු සහිත (perforated) කුතෝව්බියක පිටුපස පෙදෙසේදී දක්නට ලැබෙන දීප්තියට හේතු වේ.
 - එවා සැදෙන්නේ පරමාණුවලින් හෝ අණුවලින් ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉවත්වීමෙනි.
 - එවා, අවශේෂ (residual) වායුවෙන් ස්වායන්න සහිත අණුවලින් සමන්විත වේ.
 - එවා විෂුන් හෝ වූම්බක ක්ෂේත්‍රවල බලපෑමට ලක් නොවේ.

● අංක 51 සිට 60 නෙක් ප්‍රශ්නවලට උපදෙස් :

අංක 51 සිට 60 නෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැහින් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම ප්‍රකාශ පුගලයට නොදේන් ම ගැලපෙනුයේ පහත වගුවහි දක්වෙන පරිදි (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දී තෝරා උත්තර පත්‍රයෙහි උරින ලෙස ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවනී ප්‍රකාශය	දෙවැනී ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන අතර, පළමුවනීන නිවැරදි ව පහද දෙයි.
(2)	සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන තමුන් පළමුවනීන නිවැරදි ව පහද නොදෙයි.
(3)	සත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.
(4)	අසත්‍ය ය.	සත්‍ය ය.
(5)	අසත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.

	පළමුවනී ප්‍රකාශය	දෙවැනී ප්‍රකාශය
51.	දියමන්ති යනු විෂුනය සන්නයනය නොකරන කාබන්වල බැහුරුම් ආකාරයකි.	එක් එක් කාබන් පරමාණුවක් තවත් කාබන් පරමාණු භතරකට සහස්‍යුරුව බැඳුණු යොදා ව්‍යුහයන් දියමන්තිවලට ඇත.
52.	බෙන්සින්හි ලාක්ෂණික ප්‍රතික්‍රියා, ඉලෙක්ට්‍රිකික ආදේශ ප්‍රතික්‍රියා වේ.	වක්‍රිය සංයුත්මනය හේතුවෙන් බෙන්සින්වලට ඉහළ ස්ථානිකාවයක් ලබා දෙන ප ඉලෙක්ට්‍රෝන හයක් බෙන්සින්හි පවතී.
53.	මික්සිජන්හි පළමුවන අයනීකරණ ගක්තිය නයිට්‍රජන්හි එම අයට විභා අඩු ය.	$\text{O(g)} + \text{N(g)}$ වලින් $\text{O}^2-(g)$ සැදීම සඳහා අවශ්‍යවනුයේ N(g) වලින් $\text{N}^3-(g)$ සැදීමට විභා අඩු ගක්තියකි.
54.	$2\text{A(l)} + 3\text{B(g)} \rightleftharpoons \text{C(s)} + 2\text{D(g)}$ ප්‍රතික්‍රියාවේ සම්බුද්ධතා තියනය, K_p , D හි සාන්දුරුයට අනුලෝචන සම්බුද්ධාතික වේ.	උග්‍ර්‍යාලාව හා පරිමාව තියනව පවතින විටදී පරිපුරුණ වායුවක පිඩිනය, එහි සාන්දුරුයට අනුලෝචන සම්බුද්ධාතික වේ.
55.	මිනුම සංයෝගයක සම්මත උත්පාදන එන්තුලුපිය, එම සංයෝගයේ සම්මත දහන එන්තුලුපියට සමානවේ.	විභාන්ම ස්ථායි අවස්ථාවේ ඇති මිනුම මුදුව්‍යයක සම්මත උත්පාදන එන්තුලුපිය ගුනා වේ.
56.	HF(aq) යනු අනෙක් හයිඩ්‍රිජන් හැඳිවැඩාවලට විභා ප්‍රබල අම්ලයකි.	H-F බන්ධනය අනෙකුත් හයිඩ්‍රිජන් හැඳිවැඩාවලට විභා දුරුවල වේ.
57.	බුළුවෙන්හි තාපාංකය ඇසිටෝන්හි තාපාංකයට විභා ඉහළ ය.	බුළුවෙන්හි ර බන්ධන පමණක් පවතින අතර ඇසිටෝන්හි ර බන්ධන සහ එන් ප බන්ධනයන් පවතී.
58.	තහුක H_2SO_4 සහ වැඩිමනන් KI ඇතිවිට KIO_3 භාවිත කර $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ දාවණයක් ප්‍රාමාණිකරණය කළ හැකි වේ.	තහුක H_2SO_4 ඇති විට KI සමග KIO_3 ප්‍රතික්‍රියා කර අයඩින් නිදහස් කරයි.
59.	Ca(OCl)_2 යනු විරුද්‍යන කුඩාවල සංස්කෘතයක් ලෙස පවතින මික්සිජාරකයක් වන අතර එය විෂ්වීජ තාගකයක් ලෙස හාවිත කරනු ලබයි.	සියලුම විරුද්‍යකවලට මික්සිජාරක ගුණ ඇත.
60.	MnO_2 හමුවේ NaCl සාන්දු H_2SO_4 සමග රත් කළ විට, Cl_2 වායුව ලබයේ.	MnO_2 සාන්දු H_2SO_4 වලට විභා ප්‍රබල මික්සිජාරකයකි.

ආචර්තික වගුව

	1	H														2			
1			3	4													He		
2		Li	Be																
3		Na	Mg																
4		K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Br	Kr	
5		Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
6		Cs	Ba	Lu	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn
7		Fr	Ra	Lr	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Uun	Uuu	Uub	Uut	...				

57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	
La	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu	
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	
Ac	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr	

A කොටස - ව්‍යුහගත් රචනා

ප්‍රශ්න සහරව ම මෙම පත්‍රයේම පිළිබුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා නියමිත ලෙසෙ ප්‍රමාණය 10 කි.)

1. (a) ආචාර්යීනා වගුවෙහි පළමුවන මූලද්‍රව්‍ය 18 මත පහත දක්වෙන ප්‍රශ්න පදනම් වේ.

(i) ඉහළම අයනික ලක්ෂණය සහිත බන්ධනය සාදන මූලද්‍රව්‍ය දෙක හඳුනාගන්න.

..... සහ

(ii) වඩාත්ම ස්ථායී ද්‍රව්‍යර්මාණුක අණුව සාදන මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

(iii) ඉහළම පළමුවන අයනිකරණ ගක්තිය සහිත මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

(iv) ඉලෙක්ට්‍රෝන උග්‍ර සංයෝග සාදන මූලද්‍රව්‍ය දෙකක් හඳුනාගන්න. සහ

(v) ඉහළම ද්‍රව්‍යකය සහිත මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

(vi) ඉන්ධනයක් ලෙස හාටින කළ හැකි ව්‍යුහමය මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

(vii) එක්තරා අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය හනක පළමුවන මූලද්‍රව්‍යයේ සිට හත්වන මූලද්‍රව්‍යය තෙක් අනුපිළිවෙළින් ගමන් කිරීමේදී, එක් එක් මූලද්‍රව්‍යයේ උපරිම මික්සිකරණ අංකය එක බැහිත් වැළැවේ. මෙම අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය අතරින් පළමුවන මූලද්‍රව්‍යය සහ හත්වන මූලද්‍රව්‍යය හඳුනාගන්න.

පළමුවන හත්වන

(viii) ජලයෙහි කිඩිනත්වය සඳහා හේතුවන එක් ලෝහමය මූලද්‍රව්‍යයක් හඳුනාගන්න.

(ලෙසෙ 3.3 දි)

- (b) X සහ Y යනු, X හි පරමාණුක ක්‍රමාංකය, Y හි පරමාණුක ක්‍රමාංකයට වඩා අඩුවන පරිදි ආචාර්යීනා වගුවෙහි එකම ආචාර්යායෙහි පිහිටි මූලද්‍රව්‍ය දෙකකි. වැඩිම ක්ලෝරීන් පරමාණු සංඛ්‍යාවක් සමග, X සහ Y සාදනු ලබන ක්ලෝරයිඩ්, XCl_3 සහ YCl_3 වේ.

(i) X සහ Y හි රසායනික සංකේත උග්‍රන්න.

X =

Y =

(ii) XCl_3 සහ YCl_3 අණුවල හැඩ නම් කරන්න.

XCl_3 :

YCl_3 :

(iii) YH_3 සමග XCl_3 ප්‍රතික්‍රියා කර Z සංයෝගය සාදයි. සියලු ම බන්ධන දක්වීම්, Z හි ව්‍යුහය, පැහැදිලි ඇති කොටුව තුළ අදින්න.

(iv) Z අණුවෙහි X සහ Y වටා ඇති හැඩ (බන්ධනවල අවකාශමය සැකැසුම) නම් කරන්න.

X :

Y :

(ලෙසෙ 3.5 දි)

- (c) පහත දක්වෙන වගුවෙහි ඇති එක් එක් ද්‍රව්‍යයෙහි, බන්ධනයක් අන්තර්ම එහි ආකාරය ද අන්තර්-අණුක බලයක් ඇත්තාම් එහි ආකාරය ද, වගුවෙහි ද ඇති එවායින් තෝරා උග්‍රන්න.

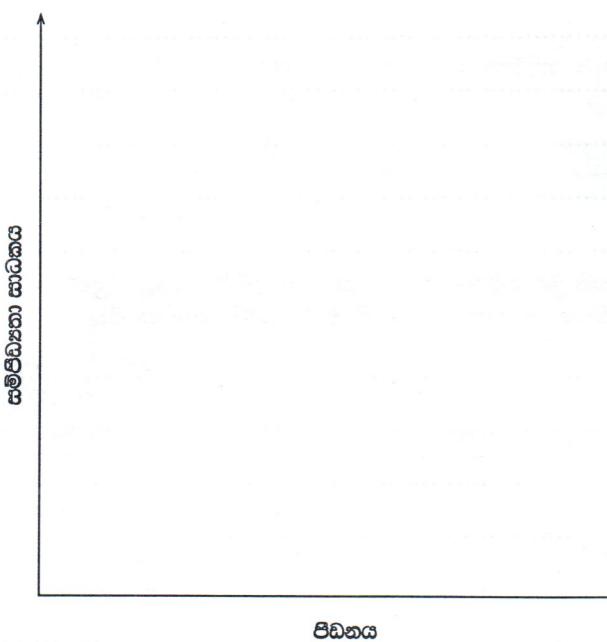
ද්‍රව්‍යය	බන්ධනයෙහි ආකාරය (අයනික, ඉළුවිය සහස්‍යුත්, නිරුදුවිය සහස්‍යුත්)	අන්තර් අණුක බලයෙහි ආකාරය (අන්තර්-අණුක, හයිඩ්‍රිඩ් බන්ධන, ලන්ඩ් බල)
(i) අයනික (සන)		
(ii) කාබන් වෙටරාක්ලෝරයිඩ් (දව්)		
(iii) ආගන් (දව්)		
(iv) සෝඩියම් හයිඩ්‍රිඩ් (සන)		
(v) සල්ංර වියෝක්සයිඩ් (වායු)		

(ලෙසෙ 3.2 දි)

2. (a) මිශ්‍ර ලෝහයක Mg සහ Al මුදලවා අඩංගු වේ. එම මිශ්‍රලෝහයේ ස්කන්ධය 0.396 g ක තියුණියක් සම්පූර්ණයෙන් ද්‍රව්‍යය කිරීමට අවශ්‍ය 3.60 mol dm^{-3} HCl හි අවම පරිමාව 10.0 cm^3 වේ. මිශ්‍ර ලෝහයෙහි Mg හි ස්කන්ධ ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න. ($\text{Mg} = 24$, $\text{Al} = 27$)

(ලකුණ 4.0 අ)

- (b) (i) I. පරිපූරණ වායුවක් සඳහා පිබනය සමග සම්පිළිච්‍රානා සාධකයෙහි විවෘතය පහත කටු සටහන් කරන්න.
කාන්ත්‍රික වායුවක් සඳහා අප්‍රේක්ෂිත විවෘතය ද එම රුප සටහනෙහි දක්වන්න.

- II. මෙම වායු දෙවරගය සඳහා ඔබ විසින් අදින ලද කටු සටහන් දෙකේහි වෙනස සඳහා හේතු දෙකක් සඳහන් කරන්න.
-
.....
.....
.....
.....

සේ විරෝධ
කිසිවක
කොමිෂන.

- (ii) 300 K සහ $3.0 \times 10^5 \text{ N m}^{-2}$ හි දී A වායුව, පරිමාව 2.0 m^3 වන හාර්තයක ඇත. 300 K සහ $5.0 \times 10^5 \text{ N m}^{-2}$ හි දී B වායුව, පරිමාව 3.0 m^3 වන හාර්තයක ඇත. වායු දෙකට සම්පූර්ණයෙන්ම මිශ්‍රිතව ඉඩ දෙමින් හාර්ත සම්බන්ධ කරනු ලැබේ. මිශ්‍රිතමේ දී රසායනික ප්‍රතික්‍රියා සිදු නොවේ. තවද, වායු දෙකේහි උෂ්ණත්වයන් මුළු පරිමාවන් නොවෙනස්ව පවතී. පරිපූරණ වායු හැසිරීම උපකල්පනය කරමින්, පහත දැක්වෙන දෑ ගණනය කරන්න.

I. සම්බන්ධීත හාර්තවල මුළු පිචිනය

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. මිශ්‍රණයෙහි ඇති B වායුවෙහි මුළු හාගය

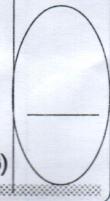
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. හාර්ත දෙකේහි මුළු පරිමාව එසේම පවත්වා ගනීමින් වායු මිශ්‍රණයෙහි උෂ්ණත්වය 350 K තෙක් වැඩි කළ විට සම්බන්ධීත හාර්තවල ඇති B වායුවෙහි ආංශික පිචිනය

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(මෙහෙතු 6.0 දි)

[පස්වති පිටුව බලන්න.

3. (a) (i) 2-methylpropene හි ව්‍යුහය අදින්න.

(ii) 2-methylpropene වලට HBr ආකලනය වූ විට ලැබෙන ප්‍රධාන එලයෙහි හා අඩුවෙන් ලැබෙන එලයෙහි ව්‍යුහ, පිළිවෙළින් P සහ Q කොටු තුළ අදින්න.

P : ප්‍රධාන එලය

Q : අඩුවෙන එලයෙන එලය

(iii) P කොටුව තුළ ඇදී ව්‍යුහය ප්‍රධාන එලය වන්නේ මත්දය පැහැදිලි කරමින්, 2-methylpropene වලට HBr ආකලනය වීම සඳහා යන්ත්‍රයක් යෝජනා කරන්න. [මුණිය : මෙම කොටුවට ට්‍රිශ්‍රුත සැපයීමේදී propene වලට HBr ආකලනය වීමේ යන්ත්‍රය සහ කාබ්ලකට්‍රෝනවල ස්ථානිකාව ට්‍රිශ්‍රුත ඔබයි ප්‍රහුම උපයාගි කර ගන්න.]

(ලෙක්‍රු 3.5 දි)

(b) A සංයෝගය (අණුක සුතුය, $C_6H_{14}O$) ප්‍රකාශ සමාච්‍යවීක්තාව දක්වයි. එය ආම්ලික $K_2Cr_2O_7$ පමග කාමර උෂ්ණත්වයේ දී ප්‍රතික්‍රියා කර කාබොක්සිලික් අම්ලයක් ලබා දෙයි.

(i) A සඳහා තිබිය හැකි ව්‍යුහ පහත කොටු තුළ අදින්න.

(ii) A සංයෝගය සාන්දු H_2SO_4 පමග රත් කළ විට B සංයෝගය (අණුක සුතුය, C_6H_{12}) සැදේ. B සංයෝගය ද ප්‍රකාශ සමාච්‍යවීක්තාව දක්වයි. A සහ B හි ව්‍යුහ, අදාළ කොටු තුළ අදින්න.

A

B

[සයෙන් පිටුව බලන්න.

ඡේ පිටපත
සිද්ධිවත්
යාමැත්තක.

- (iii) HBr සමග B ප්‍රතික්‍රියා කළ විට ප්‍රධාන එලය වශයෙන් C සංයෝගය ලැබේ. මධ්‍යසාරීය KOH සමග C සංයෝගය ප්‍රතික්‍රියා කළ විට D සහ E සංයෝග ලැබේ. D සහ E සංයෝග, B හි වූහ සමාචාරික වේ. C, D හා E හි වූහ පහත කොටු තුළ අදින්ත.

C

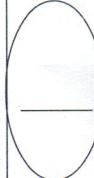
D

E

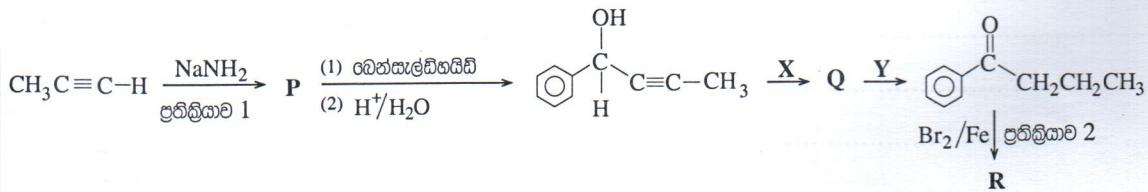
- (iv) D සහ E සංයෝග දෙක වෙන වෙනම තනුක H_2SO_4 සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට F නමැති එකම සංයෝගය ලබා දෙයි. F සංයෝගය A හි වූහ සමාචාරිකයකි. F හි වූහය පහත කොටුව තුළ අදින්ත.

F

(මෙහෙ 6.5 ඩී)

4. (a) පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියා අනුත්‍රමය සලකන්න.

- (i) පහත දී ඇති කොටු තුළ P, Q හා R සංයෝගවල වූහ අදින්ත.

P

Q

R

- (ii) පහත දී ඇති කොටු තුළ X හා Y ප්‍රතිකාරක ලියන්න.

X

Y

- (iii) ප්‍රතික්‍රියාව 1 සහ ප්‍රතික්‍රියාව 2 ලෙස ලේඛල් කර ඇති ප්‍රතික්‍රියා, තුළක්ලියෝගිලික ආදේශය (S_N), ඉලක්වෝගිලික ආදේශය (S_E), තුළක්ලියෝගිලික ආකලනය (A_N), ඉලක්වෝගිලික ආකලනය (A_E) හෝ අමුල-හැඟම (AB) ලෙස වර්ග කරන්න.

ප්‍රතික්‍රියාව 1	<input type="text"/>
------------------	----------------------

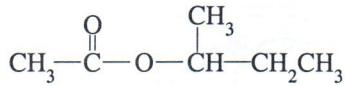
ප්‍රතික්‍රියාව 2	<input type="text"/>
------------------	----------------------

- (iv) KCN සමග ඇල්කයිල් හේලයිඩ්වල ප්‍රතික්‍රියාව මතකයට නාවා ගතිමින්, CH_3Br සමග P සංයෝගය ප්‍රතික්‍රියා කර ලබාදෙන එලයේ වූහය ලියන්න.

(මෙහෙ 2.5 ඩී)

[තත්ත්ව පිටපත බිජුත්]

- (b) ලැයිස්තුවහි දී ඇති රසායන ද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රතිකාරක පමණක් උපයෝගී කරගතිමින්, පහත දක්වන සංයෝගයේ සංළේෂණයක් යොත්තා කරන්න.

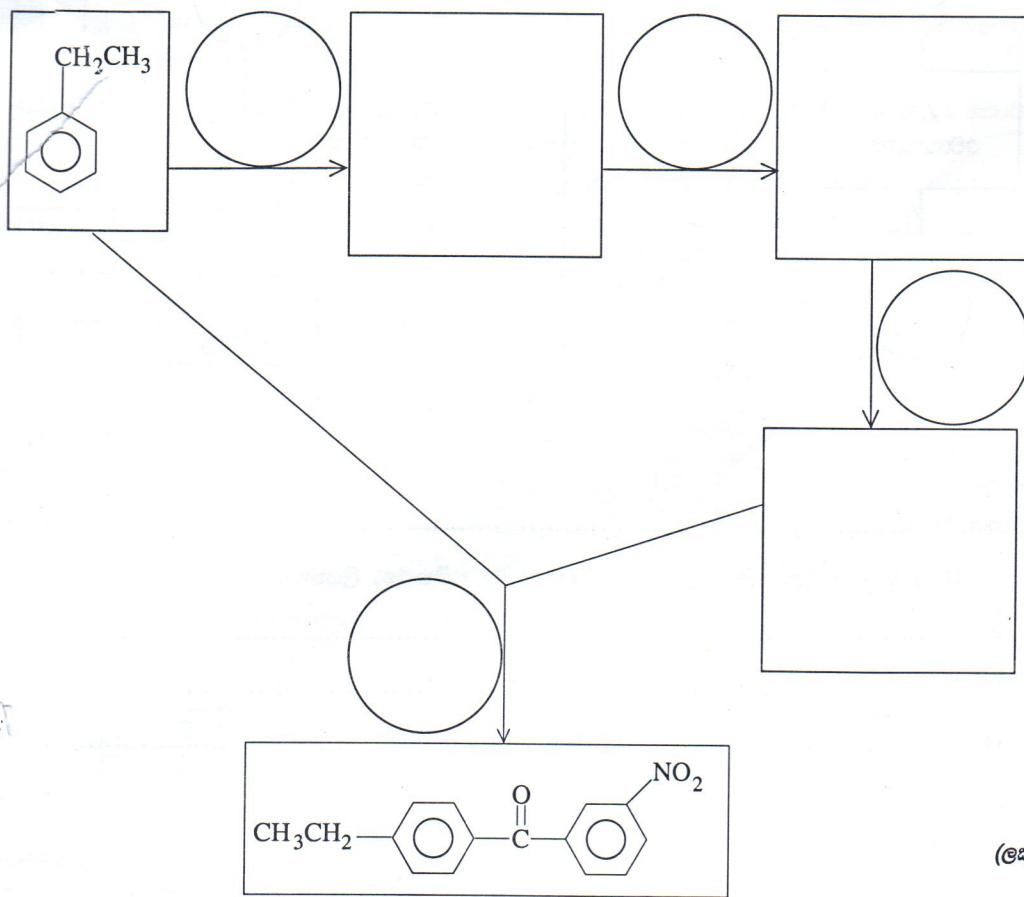

රසායන ද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රතිකාරක ලැයිස්තුව :

CH_3CHO , PBr_3 , Mg , ඊතර, තනුක H_2SO_4 ,
 NaBH_4 , $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, සාන්ද H_2SO_4

මේ ඩීර්ණ
කිසිවක
තොමූසයන.

- (ලක්ෂණ 4.7 දී)
- (c) කොටු තුළ සංයෝගවල ව්‍යුහ ද විභේද තුළ ප්‍රතිකාරක ද ලියමින්, පහත දක්වන ප්‍රතිත්ව්‍ය පරිපාලිය සම්පූර්ණ කරන්න.

(ලක්ෂණ 2.8 දී)

[B කොටුය සඳහා අවවෙත පිටුව බලන්න.

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (රුස්ස් පෙල) විභාගය, 2010 අගෝස්තු
කළුවිප් පොතුත් තරාතරප් පත්‍තිර(ඉයර් තර)ප් පෑම්සේ, 2010 ඉක්සර
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2010

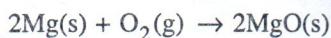
රසායන විද්‍යාව	II
උරසායනවියල්	II
Chemistry	II

* සාරවතු වායු නියනය, $R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ සහ ඇවිගාචිරෝ නියනය, $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$ ලෙස ගන්න.

B කොටස - රට්තා

* ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිබඳ සහයන්ත. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට මෙහෙ 15 බැඩින් ගැනීම්.)

5. (a) පහත දී ඇති කාපරසායනික දත්ත හාවිත කරමින්, 25°C දී,

ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා එන්තැලුපි වෙනස ගණනය කරන්න.

25°C දී,

$\text{O}_2\text{(g)}$ හි බන්ධන විස්ටන එන්තැලුපිය	= 498 kJ mol^{-1}
O(g) හි පළමුවන ඉලෙක්ට්‍රොන බන්ධනාව	= -149 kJ mol^{-1}
O(g) හි දෙවන ඉලෙක්ට්‍රොන බන්ධනාව	= 798 kJ mol^{-1}
Mg(s) හි උර්ධවපාතන එන්තැලුපිය	= 148 kJ mol^{-1}
Mg(g) හි පළමුවන අයනීකරණ ගක්තිය	= 738 kJ mol^{-1}
Mg(g) හි දෙවන අයනීකරණ ගක්තිය	= 1451 kJ mol^{-1}
MgO(s) හි දැලිය ගක්තිය	= $-3791 \text{ kJ mol}^{-1}$

(මෙහෙ 6.0 අ)

(b) 300°C ට ඉහළ උෂ්ණත්වවලදී A(g) සහ B(g) අතර පහත සමනුලිතනාව පවතී.

A(g) සහ B(g) යන දෙකම පරිපූර්ණ ලෙස හැඳිලි.

- (i) පරිමාව 4.157 dm^3 වන දූජ, සාධාරණ හාර්තයක් තුළ ආරම්භයේදී A(g) හි 0.45 mol ක් තබන ලදී. ඉන්පසු, ඉහත සමනුලිතනාවට එලැසීම සඳහා හාර්තය 327°C ට රන් කරන ලදී. එවිට හාර්තයේ අඩුගු දැක් මුද්‍රා පිහිනය $9.00 \times 10^5 \text{ N m}^{-2}$ බව යොයා ගන්නා ලදී.

පහත සඳහන් දැන් ගණනය කරන්න.

I. සමනුලිත අවස්ථාවේදී A(g) සහ B(g) යන වායු දෙකෙහි මුළු මුළු සංඛ්‍යාව

II. සමනුලිත අවස්ථාවේදී A(g) සහ B(g) යන එක් එක් වායුවෙහි මුළු සංඛ්‍යාව

III. ඉහත සමනුලිතනාව සඳහා K_p සහ K_c යන සමනුලිතනා නියන

- (ii) ඉන්පසු B(g) හි 0.30 mol ක් හාර්තයට එක් කර, පදනම් එම උෂ්ණත්වයේදීම සමනුලිතනාවට එලැසීමට ඉඩ හරින ලදී. සමනුලිතනාවට පත්වූ පසු A(g) හි ප්‍රමාණය, B(g) එක් කිරීමට පෙර හාර්තයේ නිශ්චිත A(g) හි ප්‍රමාණයට වඩා $x \text{ mol}$ විශිෂ්ට ය. හාර්තයේ A(g) හි තව ආශික පිඩිනය, p_A සඳහා ගණනය ප්‍රකාශනයක් x ඇපුරෙන් වූන්පත්න කරන්න. (මෙම ප්‍රකාශනයෙහි x හැර වෙනත් සංකේත නොතිබු යුතු ය.)

(මෙහෙ 9.0 අ)

6. (a) $X(aq) + Y(aq) \rightarrow Z(aq)$ ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න. මෙම ප්‍රතික්‍රියා මූල්‍යයෙහි $X(aq)$ සහ $Y(aq)$ හි විවිධ ආරම්භක සාන්දුරු සඳහා ලබා ගැනීනා ලද වාලක විද්‍යාත්මක දත්ත පෙනා වුවේ දී ඇත.

පරික්ෂණ	උෂණත්වය/°C	ආරම්භක සාන්දුරුය/mol dm ⁻³			ආරම්භක සිපුතාව/mol dm ⁻³ s ⁻¹
		X(aq)	Y(aq)	D(aq)	
1	30	1.0	0.50	—	0.0020
2	30	0.50	0.50	—	0.0010
3	30	0.50	1.0	—	0.0040
4	30	0.50	1.0	0.50	0.020
5	30	0.50	1.0	1.0	0.020
6	50	0.50	1.0	—	0.016

පරික්ෂණ අංක 4 සහ 5, D නම් ද්‍රව්‍යය හමුවේ සිදුකරන ලදී.

- (i) ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ සිපුතාව සඳහා ගණිතමය ප්‍රකාශනයට, X(aq) හි සහ Y(aq) හි සාන්දුරු ඇසුරෙන් ලියන්න.
- (ii) X(aq) සහ Y(aq) යන එක් එක් ප්‍රතික්‍රියකයට සාපේක්ෂව 30 °C දී ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ පෙළ ගණනය කරන්න.
- (iii) X(aq) හි ආරම්භක සාන්දුරුය 0.50 mol dm⁻³ දී Y(aq) හි ආරම්භක සාන්දුරුය 2.0 mol dm⁻³ දී වන විට, 30 °C දී, ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ ආරම්භක සිපුතාව ගණනය යුත්න.
- (iv) X(aq) + Y(aq) → Z(aq) ප්‍රතික්‍රියාවේදී, D(aq) හි කාර්යාරය කුමක් ද?
- (v) D නොමැති අවස්ථාවේදී ප්‍රතික්‍රියාවේ සිපුතා තීරක පියවර (rate determining step) සඳහා වන ගක්කිය සහ ප්‍රතික්‍රියා බේජ්ඩා-ක අනර ව්‍යුත කටුසටහන් කරන්න. D සහා ව ප්‍රතික්‍රියාවේ සිදුවින අවස්ථාව සඳහා වන ව්‍යුත දී, එම රුපයේ ම කටුසටහන් කරන්න. ඔබේ රුපයෙහි අංකය සහ ව්‍යුත දෙක පැහැදිලිව නම් කරන්න.
- (vi) පරික්ෂණ අංක 3 හි ආරම්භක සිපුතා ප්‍රතිඵලය හා සසදන ඇඟි පරික්ෂණ අංක 6 හි ආරම්භක සිපුතා ප්‍රතිඵලය ඔබ පැහැදිලි කරන්නේ කෙයේ ද?

(b) (i) 25 °C දී පිළියල කරන ලද පහත දී ඇති P, Q, R සහ S දාවලන සලකන්න.

P : 0.056 mol dm⁻³ CH₃COOH හි 100.0 cm³

Q : 0.056 mol dm⁻³ CH₃COOH හි 50.0 cm³ ක සහ 0.200 mol dm⁻³ HCl හි 50.0 cm³ ක මූල්‍යය

R : 0.020 mol dm⁻³ HCl හි 50.0 cm³ ක සහ 0.022 mol dm⁻³ NaOH හි 50.0 cm³ ක මූල්‍යය

S : 0.056 mol dm⁻³ NaOH හි 100.0 cm³

25 °C දී, CH₃COOH හි විසවන තියනය, K_a සහ ජලයෙහි අයතික ග්‍රැන්තය, K_w පිළිවෙළින් 1.8 × 10⁻⁵ mol dm⁻³ සහ 1.0 × 10⁻¹⁴ mol² dm⁻⁶ වේ.

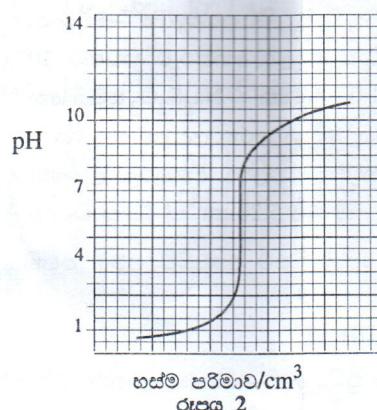
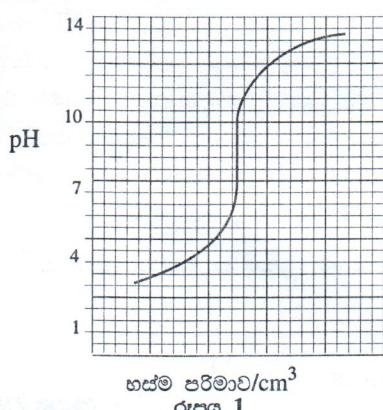
I. P දාවලයෙහි සහ R දාවලයෙහි pH ගණනය කරන්න.

එක් එක් ගණනය කිරීමේ දී ඔබ හාටින කළ යම් උපකළුපන වෙතොත්, ඒවා සඳහන් කරන්න.

II. P, Q, R සහ S යන දාවලවලින් දෙකක් හාටින තර, ඔවාරක්ෂක දාවලයක් පැදිය නැති ආකාරය දක්වන්න.

(ii) I. අමිල-හස්ම වරණ ද්‍රාගකයක ඉතා තත්ත්වක ජලිය දාවලයක් ඔබට සපයා ඇතු. දාවලයක pH මැතිම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සම්ග ඉතා තත්ත්වක ජලිය HCl සහ NaOH දාවලන ද ඔබට සපයා ඇතු. මෙම ද්‍රාගකයේ වරණ විපර්යාසය දක්වන pH පරාසය ඔබ තිරය කරන්නේ කෙසේදී කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

II. අමිල/හස්ම යුගලද දෙකක අනුමාපන සඳහා pH-අනුමාපන ව්‍යුත, රුපය 1 හා රුපය 2 මගින් දක්වේ. වරණ විපර්යාස දක්වන pH පරාස සම්ගින් ද්‍රාගක ලැයිස්තුවෙන් පහත වැගැනී දී ඇතු. 1 සහ 2 රුපවලින් තිරුපත්‍රය වන එක් එක් අනුමාපනය සඳහා හාටින කිරීම් සුදුසු එක් ද්‍රාගකය බැඳින් ලැයිස්තුවෙන් තෝරා දක්වන්න.

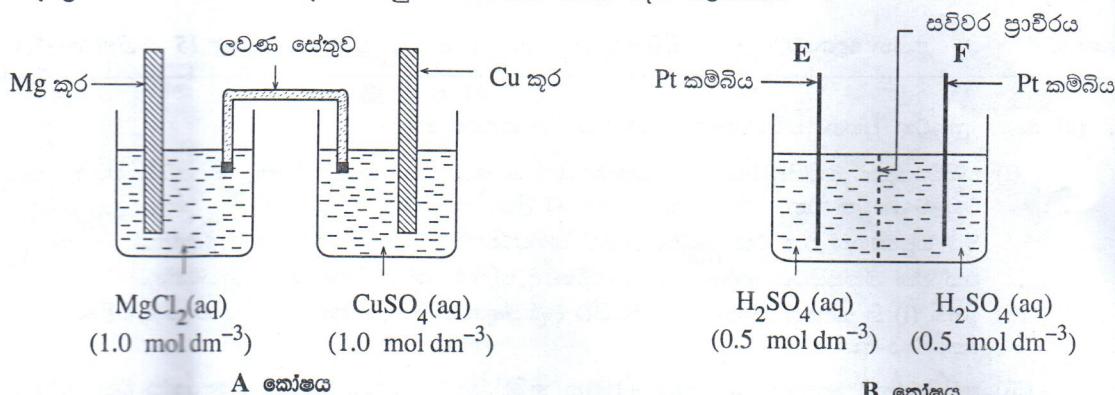

වගුව : ද්‍රාගක සහ ඒවායේ pH පරාස

ද්‍රාගකය	වරණ විපර්යාස දක්වන pH පරාසය
K	1.5 - 3.4
L	4.8 - 6.4
M	6.0 - 7.8
N	8.3 - 9.8
U	9.0 - 11.0

(ලකුණ 9.0 අ)

7. (a) 25 °C නිදි ත්‍රියාකාරී වන, පහත සඳහන් විද්‍යුත් රසායනික කෝෂ දෙක සලකන්න.

$$25^\circ\text{C} \text{ නිදි, } E^\ominus_{\text{Mg}^{2+}(\text{aq})/\text{Mg(s)}} = -2.37 \text{ V}$$

$$E^\ominus_{\text{Cu}^{2+}(\text{aq})/\text{Cu(s)}} = 0.34 \text{ V}$$

(i) සිට (iii) ගෙකු ප්‍රශ්න, A විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය යා සම්බන්ධ වේ.

(i) කෝෂයෙහි විද්‍යුත් ගාමක බලය (වි.ගා.බ., e.m.f.) ගණනය කරන්න.

(ii) කෝෂයෙහි $1.0 \text{ mol dm}^{-3} \text{ MgCl}_2$ දාවණය වෙනුවට, $1.0 \text{ mol dm}^{-3} \text{ MgSO}_4$ දාවණයක් භාවිත කළේ නම්, කෝෂ වි.ගා.බ. විය හැකි ද? ඔබේ පිළිතුර කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(iii) ලවණ යේතුවෙහි ත්‍රියාකාරීන්වය කුමක් ද?

ලවණ යේතුව ඇදුම් සඳහා භාවිත කළ හැකි සංයෝගයකට උදාහරණයක් දෙන්න.

(iv) සහ (v) ප්‍රශ්න, A සහ මෙයෙහි ඇති ඉලෙක්ට්‍රොඩ් දෙක Cu කම්බියකින් යා කළ විට ලැබෙන අවස්ථාව යා සම්බන්ධ වේ.

(iv) කුමන ඉලෙක්ට්‍රොඩ් කුතොවිය ලෙස ත්‍රියා කරන්නේ දැයු සඳහන් කරන්න.

(v) පහත සඳහන් දැන සඳහා තුළින සම්කරණ ලියන්න.

- ඛැනෝවීඩා ප්‍රතිත්‍රියාව
- ඇැනෝවීඩා ප්‍රතිත්‍රියාව
- සමස්ත මෝස් ප්‍රතිත්‍රියාව

(vi) සිට (viii) ගෙකු ප්‍රශ්න, A කෝෂයෙහි Cu කුර සහ Mg කුර පිළිවෙළත, B කෝෂයෙහි E ඉලෙක්ට්‍රොඩ් සහ F ඉලෙක්ට්‍රොඩ් සහ Cu කම්බි මිනින යා කළ විට පුළුවන සයෙකුම යා සම්බන්ධ වේ.

(vi) B කෝෂයෙහි ඇමා ඉලෙක්ට්‍රොඩ් කුතොවිය ලෙස ත්‍රියා කරයි ද?

(vii) පහත දී ඇති ඉලෙක්ට්‍රොඩ්වල සිදුවන ප්‍රතිත්‍රියා සඳහා තුළින සම්කරණ ලියන්න.

- E ඉලෙක්ට්‍රොඩ්
- F ඉලෙක්ට්‍රොඩ්

(viii) කෝෂ සැකසුමෙහි ගෙන ධාරාව නියන්ත පවතින නම්,

I. E සහ F ඉලෙක්ට්‍රොඩ් දෙකෙහි වර්ගඝෑල වැඩි කරන විට,

II. B කෝෂයෙහි H_2SO_4 සාන්දුණය වැඩි කරන විට,

ද ඇති කාල ප්‍රායෝගක් තුළ F ඉලෙක්ට්‍රොඩ් යේදෙන එල ප්‍රමාණයෙහි ඔබට අපේක්ෂා කළ හැකි වෙනස සඳහන් කරන්න. (මෙහෙ 7.5 දි)

(b) 25 °C නිදි, සාන්දුණය $0.0020 \text{ mol dm}^{-3}$ වූ Cl^- සහ සාන්දුණය $0.0010 \text{ mol dm}^{-3}$ වූ Br^- අවිඟු ජලීය දාවණ 100.0 cm^3 කට සාන්දුණය $0.050 \text{ mol dm}^{-3}$ වූ ජලීය AgNO_3 දාවණයක් සෙමෙන් එකතු කරන ලදී.

(i) AgBr අවක්ෂේපණ ආරම්භ විම සඳහා දාවණය තුළ තිබිය යුතු Ag^+ අයනවල අවම සාන්දුණය ගණනය කරන්න.

(ii) AgCl අවක්ෂේපණ ආරම්භ වන විටම දාවණයේ ඉතිරිව තිබිය හැකි Br^- අයනවල උපරිම සාන්දුණය ගණනය කරන්න.

(iii) ඉහත ගණනය පිම්වලදී ඔබ භාවිත කළ යම් උපකළුපන වෙනොන් ඒවා සඳහන් කරන්න.

(iv) ගුණන්මක වියලුපුණයේදී, Cl^- අයන AgCl ලෙස අවක්ෂේප වූ විට එහි දාවණතාව, ජලීය ඇමෝර්තියා මගින් පරීක්ෂා කෙරේ. එන රසායනික සම්කරණ භාවිත කරමින්, මෙම ත්‍රියාවලිය යා සම්බන්ධ රසායනය පැහැදිලි කරන්න.

මෙම උෂ්ණන්වයේදී,

$$\text{AgCl හි දාවණතා ගුණිතය} = 1.7 \times 10^{-10} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$$

$$\text{AgBr හි දාවණතා ගුණිතය} = 5.0 \times 10^{-13} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$$

(මෙහෙ 7.5 දි)

C කොටස - රචනා

* ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට මෙහෙ 15 බැංශී ලැබේ.)

8. (a) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න, නයිට්‍රෝන්හි මක්සයිඩ් මත පදනම් වේ.

- (i) නයිට්‍රෝන්හි මක්සිකරණ අංක එකිනෙකින් වෙනස් වන, නයිට්‍රෝන්වල මක්සයිඩ් පහක රසායනික සූත්‍ර සහ බෙඟවා භාවිත වන නම (common names) උගා දක්වන්න.
- එබ හඳුනාගත් එක් එක් මක්සයිඩයෙහි නයිට්‍රෝන්වල මක්සිකරණ අංකය දෙන්න.
- එක් එක් මක්සයිඩය ආම්ලික ද, භාස්මික ද නැතහාත් උදිසින්ද යන්න දක්වන්න.
- (ii) ඉහත (i) හි සඳහන් කරන ලද මක්සයිඩ ලැයිස්තුවෙන් මිනුම තහනක විද්‍යාගාරයේ ද පිළියල කර ගනු ලබන්නේ කෙසේදි දක්වන්න.
- (iii) නයිට්‍රෝන්හි මක්සිකරණ අංකය +1 වන නයිට්‍රෝන්වල මක්සයිඩයෙහි සම්පූර්ණ ව්‍යුහ අදින්න.
- (iv) කාමර උෂ්ණත්වයේදී හා ව්‍යුහගේල පිහිනයේදී නිරුපුණ්මක (unpaired) ඉලෙක්ට්‍රෝන සහිත නයිට්‍රෝන්හි මක්සයිඩ දෙන්න. මෙම මක්සයිඩ සියිල් කළ විට සිදුවන රසායනික විපර්යාසය සඳහන් කරන්න.

(මෙහෙ 6.0 දි)

(b) 3d ගොනුවේ මුලුදව්‍යයක් වන M, සූත්‍රය $2\text{MXO}_3 \cdot \text{M(OH)}_2$ වන A සංයෝගයක් සාදයි. මෙහි X මුලුදව්‍ය, p ගොනුවට අයන් වේ. A සංයෝගය සාන්දු HCl සමග ප්‍රතික්‍රියා කර අවරණ, ගන්ධයක් නොමැති B ව්‍යුහවක් හා ඔහු පැහැදිලි C දාවණයක් ලබා දෙයි. A, තනු හැඳුනු හා ව්‍යුහවක් හා ගන්ධයක් නොමැති) එම B ව්‍යුහවන් M හි සංකීරණ අයන දෙකක් අඩංගු කොළ පැහැදි D දාවණයකුන් ලබා දෙයි. D දාවණය ජලය සම්ඟ තනු ඔහු කළ විට නිල් පැහැදි E දාවණයක් ලබා දෙයි. NH_4OH සුළු ප්‍රමාණයක් E ව එකතු කළ විට නිල් පැහැදි යෝජිතය F අවක්ෂේපයක් සැදැයි. වැඩිපූර NH_4OH වල F දාවණය වේ, තද නිල් පැහැදි G දාවණයක් සාදයි. වැඩිපූර KI සමග E දාවණය පිරියම් කළ විට, එල ලෙස MI අවක්ෂේපය සහ අයවින් පමණක් සැදැයි.

- (i) M සහ X යන මුලුදව්‍ය හඳුනාගන්න.
- (ii) M හි ඉලෙක්ට්‍රෝනික වින්‍යාසය දෙන්න.
- (iii) M හි බෙඟවා පවතින මක්සිකරණ අංක දක්වන්න.
- (iv) පහත සඳහන් දාවණුවල වරණ සඳහා හේතුවන අයනික විශේෂවල සූත්‍ර උගා, ඒවායේ IUPAC නාම දෙන්න.

I. C දාවණය

II. D දාවණය

III. E දාවණය

IV. G දාවණය

- (v) B ව්‍යුහ සහ F අවක්ෂේපය හඳුනාගන්න.

- (vi) E දාවණය වැඩිපූර KI සමග දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා වන තුළින රසායනික සම්ඛරණය දැන්න.
- (vii) KI සමග E හි ප්‍රතික්‍රියාව හාවිත කර, සපයා ඇති A හි නියුදියක M හි ස්කන්ධ ප්‍රතිඵලය පරීක්ෂණයන්මකව නිර්ණය කිරීමේ පියවර සඳහන් කරන්න.
- මෙහි පරීක්ෂණයන්මක දත්ත ඇසුරන් M හි ස්කන්ධ ප්‍රතිඵලය ගණනය තුළු ලබන ආකාරය දක්වන්න.
- (viii) උණු සාන්දු H_2SO_4 සමග වෙන් වෙන් ව M සහ X දක්වන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුළින ප්‍රතිඵලය උගෙන්න.
- (ix) පහසුවන් මක්සිකරණය වන සමහර සංයෝග සමග හාස්මික තත්ත්ව යටපෙ M හි සාමාන්‍යයන් පවතින ලවණ රණ් කළ විට, M_2O අවක්ෂේප වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය සඳහා තුළින අරඹ ප්‍රතික්‍රියාවක උගා, එම ප්‍රතික්‍රියාවහි එක් වැදගත් ප්‍රයෝගනයක් දක්වන්න.
- (x) M හි වැදගත් වාණිජමය හාවිත දෙකක් දක්වන්න.

(මෙහෙ 9.0 දි)

9. (a) අවරණ, ජලිය P දාවණයෙහි, ලෝහ අයන තුනක් ඒවායේ නයිටිට්‍රෝට ලෙස අඩංගු වේ. P දාවණය සමග සිදු කරන ලද පරික්ෂා සහ ඒවායේ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

පරික්ෂාව	නිරීක්ෂණය
(1) P දාවණයට වැඩිපුර NH_4OH එකතු කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් (තනුක NaOH හි දාව්‍ය) සැදිණ.
(2) (1) පරික්ෂාවේ පෙරනය, තනුක HCl සමග ආමිලික කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් (තනුක HNO_3 හි අදාව්‍ය) සැදිණ.
(3) (2) පරික්ෂාවේ පෙරනයට මිනුදු වශයෙන් NH_4OH එකතු කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් ලැබුණි. එය වැඩිපුර NH_4OH එක් කළ විට ද්‍රව්‍ය විය.

- (i) P දාවණයෙහි ලෝහ අයන හැඳුනාගත්තා.
(ii) (1), (2) සහ (3) පරික්ෂාවලදී ලැබුණු සුදු අවක්ෂේප හැඳුනාගත්තා.
(iii) (1) හා (3) පරික්ෂාවලදී ලැබු අවක්ෂේප කොට්ඨේට් නයිටිට්‍රෝට හමුවේ අභුරු තුවිටි පරික්ෂාවට හාජනය කළ විට බලාපොරොත්තු වන නිරීක්ෂණ දෙන්තා.
(iv) (1) පරික්ෂාවේ දී සැදිණු සුදු අවක්ෂේපය, තනුක NaOH සමග දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණය දෙන්තා.

- (b) ජලිය Q දාවණයක, ඇතායන දෙකක් ඒවායේ යෝඩියම් ලවණ ලෙස අඩංගු වේ. Q දාවණය සමග සිදුකරන ලද පරික්ෂා සහ ඒවායේ නිරීක්ෂණ පහත දී ඇත.

පරික්ෂාව	නිරීක්ෂණය
(4) Q දාවණයට BaCl_2 දාවණයක් එකතු කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් (තනුක HNO_3 හි දාව්‍ය) සැදිණ.
(5) Q දාවණයට ආමිලික KMnO_4 එකතු කරන ලදී.	KMnO_4 දාවණය නිරවරණ විය.
(6) (5) පරික්ෂාවෙන් පසු ලබාගත් දාවණයට BaCl_2 දාවණයක් එකතු කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් (තනුක HNO_3 හි අදාව්‍ය) සැදිණ.
(7) (7.1) $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ දාවණය, Q දාවණයට එකතු කරන ලදී.	සුදු අවක්ෂේපයක් සැදිණ.
(7.2) සුදු අවක්ෂේපය අඩංගු දාවණය තට්ටුවන ලදී.	අවක්ෂේපයෙන් කොටසක් ද්‍රව්‍ය විය.
(7.3) උණුසුම් තිබියදී, (7.2) මිශ්‍රණය පෙර ගන්නා ලදී.	පෙරනය සියිල් කිරීමේ දී, ඉදිකුටු ආකාරයේ සුදු අවක්ෂේපයක් සැදිණ.

- (i) Q දාවණයේ ඇති ඇතායන දෙක හැඳුනාගත්තා.
(ii) (4) සහ (6) පරික්ෂාවලදී සැදිණු සුදු අවක්ෂේප හැඳුනාගත්තා.
(iii) (7.3) පරික්ෂාවේදී සැදිණු ඉදිකුටු වැනි සුදු අවක්ෂේපය හැඳුනාගත්තා.
(iv) (5) පරික්ෂාවට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුළින රසායනික සම්කරණය දෙන්තා.

(මෙහෙ 3.5 දි)

- (c) තිෂ්ඩීය ද්‍රව්‍යයක් හා Fe_3O_4 කිහිපය් ප්‍රමාණයක් අඩංගු හීමටයිට ලෝපස් (Fe_2O_3) නියුතියක්, එහි සංශෝධනයාව නිරීක්ෂණ කිරීම සඳහා පහන දැක්වෙන ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කර විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

ලෝපස් 8.00 g ක නියුතියක් එහි ඇති සියලුම යකඩ්, Fe^{2+} බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා, වැඩිපුර ජලිය KI (50 cm^3) සමග ආමිලික මාධ්‍යයකදී පිරියම් කරන ලදී. අනෙකුව දාවණය 100.00 cm^3 නෙක් තනුක කරන ලදී. තනුක කරන ලද දාවණයේ 25.00 cm^3 කොටසක් 1.00 mol dm^{-3} $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ සමග අනුමාපනය කළ විට, අන්ත ලක්ෂණයට එලැඳීම සඳහා 24.00 cm^3 ක පරිමාවක් අවශ්‍ය විය. තනුක කරන ලද දාවණයෙන් 25.00 cm^3 ක වෙනත් කොටසක්, අයයින් මුළුමතිනම ඉවත් කිරීම සඳහා CCl_4 සමග නොදින් සොලවා, අනෙකුව ලැබෙන දාවණය 1.00 mol dm^{-3} KMnO_4 දාවණයක් සමග අනුමාපනය කරන ලදී. KMnO_4 දාවණය 5.20 cm^3 ක් එකතු කිරීමේ දී අන්ත ලක්ෂණයට එලැඳීම.

- (i) ආමිලික මාධ්‍යයේදී ජලිය පොටුසියම් අයවිධිව සමග පහන දැනු සිදු කරන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුළින සම්කරණ ලියන්ත.

(I) Fe_2O_3 (II) Fe_3O_4

- (ii) ලෝපස්වල Fe_2O_3 ජ්‍යෙන්ඩ් ප්‍රතිග්‍රන්ථ ගණනය කරන්න. ($\text{Fe} = 56$, $\text{O} = 16$)

(මෙහෙ 7.0 දි)

10. (a) මෝටර රථවලින් විමෝචනය වන වායු, වායු දූෂණයෙහි එක් ප්‍රධාන ප්‍රහැයක් වේ.

- (i) මෝටර රථ විමෝචනවල අඩංගු දූෂණ සයක් ලැයිජ්‍ය ගත කරන්න.
- (ii) ඉහත (i) හි පිළිබුරු අනුරෙන්, අම්ල වැසි සඳහා හේතුවන දූෂණ දෙකක් නම් කරන්න.
- (iii) ඉහත (ii) හි සඳහන් කරන ලද දූෂණ දෙක, දහන ක්‍රියාවලියේදී නිපුයෙන්නේ කෙසේදි කෙටියෙන් දක්වන්න.
- (iv) ඉහත (i) හි දී ඇති පිළිබුරු අනුරෙන්, හරිතාගාර ආවරණය කෙරෙහි බලපාන දූෂණ දෙකක් නම් කරන්න.
- (v) ඉහත (iv) හි දී ඇති දූෂණ, හරිතාගාර ආවරණයට දෙක වන්නේ කෙසේදි කෙටියෙන් දක්වන්න.
- (vi) හරිතාගාර ආවරණයෙහි ප්‍රතිවිපාක දෙකක් දෙන්න.
- (vii) මෝටර රථ විමෝචනය මගින් සිදුවන පරිසර දූෂණය අවම කිරීම සඳහා යොද ගනු ලබන තුම දෙකක් නම් කරන්න.

(මෙහෙතු 7.5 අ)

(b) A, B සහ C යන ආරම්භක ද්‍රව්‍යවල සිට HNO_3 සහ $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ නිෂ්පාදනය සඳහා, 14 වන පිටුවේ (A කොටසේ අවසාන පිටුව) දී ඇති ගැලීම් සටහන සලකා බලන්න. පහත දී ඇති (●) උපදෙස් අනුව ගැලීම් සටහන සම්පූර්ණ කර, එම ගැලීම් සටහන ඇසුරෙන්, 14 වන පිටුවෙහි ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිබුරු සපයන්න.

- ස්වාහාවිකව ලබා ගත හැකි ආරම්භක ද්‍රව්‍ය වන A, B සහ C හි නම්, ක්‍රියෝන් තුළ ලියන්න.
- ක්‍රියාවලියේ දී භමුවන ද්‍රව්‍යවල රසායනික සූත්‍ර, වෘත්ත තුළ ලියන්න.
- අදාළ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා අවශ්‍ය වන තත්ත්ව F, G සහ H කොටු තුළ ලියන්න.
- අදාළ ප්‍රතික්‍රියාවල/ක්‍රියාවලිවල අනුරු එම D සහ E කොටු තුළ ලියන්න.

(මෙහෙතු 7.5 අ)

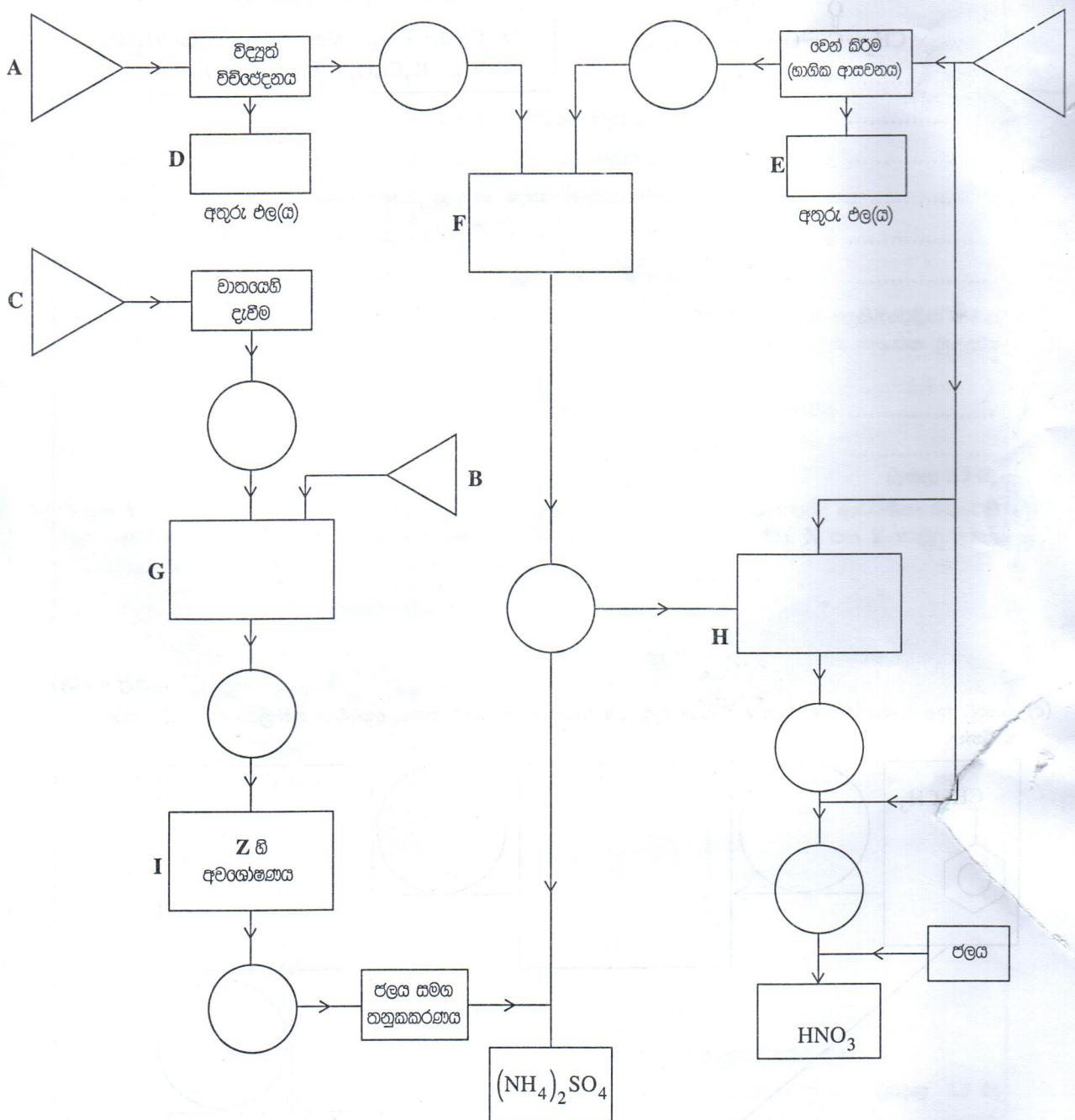
ආවර්තිත වගුව

	1	H													2	He	
1		3	4														
2		Li	Be														
3		11	12														
4		Na	Mg														
5		19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
6		K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	
7		Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	
8		Cs	Ba	La-	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	
9		Fr	Ra	Lr	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Uun	Uuu	Uub	Uut	...		
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	

57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
La	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103
Ac	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr

- C කොටසකි අංක 10 ප්‍රාග්‍යන්ට පිළිබුරු සැපයීම සඳහා පමණක මෙම පිටුව හාවත කරන්න. (අංක 10 ප්‍රාග්‍ය අතිවාර්ය නොවේ.)

10. (b)

(i) Z හැඳුනාගන්න.

(ii) F, G සහ H හි සිදුවන රසායනික ප්‍රතිඵ්‍යා සඳහා තුළින සමීකරණ ලියන්න.

F :

G :

H :

LOL.lk
Learn Ordinary Level

විභාග ඉලක්ක පහතුවෙන් ජයග්‍රහණ පත්‍රිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර

- Past Papers
 - Model Papers
 - Resource Books
- for G.C.E O/L and A/L Exams

විභාග ඉලක්ක ජයග්‍රහණ
Knowledge Bank

Master Guide

HOME
DELIVERY

WWW.LOL.LK

Whatsapp contact
+94 71 777 4440

Website
www.lol.lk

Order via
WhatsApp

071 777 4440